

Korszerűbb hűtőberendezések

Magas fokon gépesített üzemszarnok építését fejezték be a tatabányai Hűtőtechnika Ipari Szövetkezetben. Az új beruházáshoz a Komplex Külkereskedelmi Vállalat is hozzájárult, a beruházási bank pedig exportnövelő hitelt adott a tatabányai üzemnek, miután az a külkereskedelmi vállalattal együtt vállalta, hogy rövid időn belül számottevő mértékben fokozza az ipari hűtőberendezések exportját.

A több mint 40 millió forintos költséggel létrehozott új üzemszarnokban a szövetkezet műszaki gárdája által kifejlesztett gyártógépsort szerelték fel. E korszerű, kevés munkaszerrel igényelő gyártóvonalról már besomagolva kerülnek le a kész, komplett ipari

hűtőegységek. A termelői gépek, berendezések, az előnyösen megváltozott munkakörülmények lehetővé teszik, hogy rövidesen sorozatban is gyártsák az úgynevezett alumíniumlamellás légűtőt a szövetkezet legújabb termékét. E berendezések bordáinak készítésénél az eddigi nehéz horganyzott acélt alumíniummal váltják fel. Az ilyen alumíniumlamellás ipari légűtők súlya a régebbieknél 30 százalékkal kisebb, teljesítménye pedig jóval nagyobb. Az új termékre a Szovjetunióból jelentkezett az első vevő: ideai szállításhoz 1500 ilyen hűtőberendezést rendelt a tatabányai üzemtől. 1985-ben pedig már 400 millió forint értékű hűtőegységet vásárolnak.

Ifjúsági fogadó

Sikerrel fejezte be kísérleti idejét Pécssett az ország első diákszállodája. A hétfőn bezárt szálláshelynek a Zipernovszky Károly Gép- és Szakközépiskola Kalmár József kollégiuma adott otthont. Az új típusú ifjúsági fogadó nyári működésének négy hete alatt háromszáznál több hazai és külföldi diákutazóknak nyújtott olcsó szállást. Hetven százalékos meghaladó telítettségével igen jól kihasználta szálláshelynek bizonyult.

Számos egyetemista is megfordult a nyári szállóban, s minden öt vendégből kettő külföldi volt. A bevétel nyereség nélkül fedezte a ráfordításokat, s ezzel a pénzügyi célt is sikerült elérni.

Magunkért vállaljuk

Összehívja a faluból elszármazott diplomásokat az egyik község. Azon a napon, amikor a kis település fel-szabadulásának 40. évfordulóját ünneplik, végigjárják a vendégekkel az utcákat, megnézik, összegezik, mennyit fejlődtek az elmúlt négy évtized alatt, majd leülnek, és megbeszélik, hol, milyen új létesítményeket kellene építeni az elkövetkező évtizedekben a helység arányos fejlődése érdekében. Vagyis elkészítik szülőhelyük távlati fejlesztési koncepcióját, amelynek realizálásában minden bizonyos rész vesznek a Pestre és más városokba elszármazott földiek is...

Ilyen, vagy ehhez hasonló híreket olvasunk szinte mindennap a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny jegyében fogant község- és városgazdagító vállalatokban. Van, ahol új éttermet avatnak a jubileumi ünnepre, van, ahol éretek napközti otthont, vagy emlékparkot, esetleg új telefonközpontot — áttekinthetetlenül változatos kép tárul elénk. De a cél a mozgatórugó mindenütt azonos: a saját falujukért, kerületükért, városukért, a jobb, a kulturáltabb életkörülményekért születik meg minden felajánlás.

A legfontosabb persze mégiscsak az anyagi termelés szférája, hiszen enélkül elképzelhetetlen az élet folyamatossága és megújulása. Nem lehet tehát véletlenül tekinteni, hogy ezúttal is az ipari, mezőgazdasági üzemek, kutatóintézetek stb., a munkahelyek mozdultak meg először, a mozgalom onnan terjedt a községekre tovább.

A tv-híradó még június 29-én adott hírt a veszprémi szénbányák, a Medicor Művek, a nagyrédei szőlőskert dolgozóinak vállalásáról. Úgy vélik, a vállalati központok, telephelyek címe — a veszprémi szénbányák a Dunántúl közepén található, Nagyréde Heves megyében, a Medicor pedig gyáregységeivel Budapesten és az ország több megyében is illetékes — meggyőzően dokumentálta, hogy ezt a nagy mozgalmat nem „fent” szervezték, hanem — az ország több pontján egyszerűen — alulról kezdeményezték.

Már ebben a tényben is kifejeződik a mai, megújuló szocialista munkaverseny egyik leszembetűnőbb vonása: a Minisztertanács és a SZOT múlt évi ajánlásához híven — vállalati kategória, az üzem, tsz. kutatóintézet stb. — a munkahely konkrét gazdasági feladataihoz köthetik minden felajánlás, s többnyire a második fél év tennivalóira alapoznak, amely mindenütt ismert. A kezdeményezők csak akkor fordulnak versenyfelhívással a többé-kevésbé azonos profilú gazdasági egységek dolgozóihoz, ha ők is hasonló teendőikkel vannak elfoglalva, ha közös nevezőre alakíthatók, ténylegesen összemérhetőek a vállalások. Egyébként nem jellemző az ilyen kihívások. Már azért sem, mert van olyan gyár is, amely még a kongresszusi, felszabadulási munkaverseny előtt olyan fejlesztési munkát végzett ki magának, amelyet szinte lehetetlen túlteljesíteni. A minap tudtuk meg például a tv-híradóból, hogy van olyan gyárunk is, amely termékeinek 90 százalékát exportálja. Amint a vállalat vezetője elmondotta, a mai gazdasági szabályozók nem méltányolják azt az óriási erőfeszítést, amely e szám mögött rejlik. A vezérigazgató szavaihoz hozzáteljesítjük: a munkaverseny értékelésénél vi-

szont messzemenően elismerik, még akkor is, ha a gyár dolgozói nem tesznek az export vonatkozásában újabb — s nyilván irreális — felajánlást.

Bár nem új vonás, mégis új helyzetet teremt a munkaverseny számára az a tény, hogy a gazdaságirányítás további korszerűsítésének küszöbén bontakozik ki. Akkor, amikor — várhatóan — több pénz marad a vállalatoknál. Ha pedig több marad, akkor érdekeltebbé válik, hogy milyen anyagi előnyökkel — ne féljünk ki-mondani — haszonnal jár e mozzanatok sikere. Valószínűleg ennek a fejleménynek is része van abban, hogy a gazdasági vezetők mind jobban megbecsülik és magasabbra értékelik a dolgozók kezdeményezéseit, s a többségük ma már bőkezűbben jutalmaz, mint azelőtt. A MÁV vezetői például 30 ezer forintot ígérnek a legjelentősebb csoport tagjainak — harmincezer forintot személynkénti munkaverseny-jutalmakról korábban nem hallottunk.

További új vonás: a vállalások ma már egyértelműen azt tükrözik, hogy gazdasági fejlődésünk az intenzív szakaszhoz érkezett. Ennélfogva nem a mennyiségi felajánlások dominálnak. Előtérbe került a magyar és külföldi vásárló számára oly fontos minőség, a versenyképesség, az anyag- és energiatakarékosság stb. Van olyan üzemünk is, a többi telephelyű Autó-villamosági Felszerelések Gyára, amely azt vállalta, hogy 1,2 százalékos, azaz 10 millió forintos többletnyereséget ér el e mozgalom keretében. Ilyesmire sem igen akad még példa.

Bár — ez is újdonság — senki sem ké-szítette a vállalásokról országos összesítést, ezért senki sem tudja megmondani, hogy összességükben mennyivel gyarapították majd az ország nemzeti jövedelmét, de nyilvánvaló, hogy milliárd forintokról van szó. Mint ahogy az is egyértelmű, hogy a vállalati tervekhez, erőfeszítésekhez kötődő vállalások — a jobb minőség elérése, a versenyképesebb áru előállítás stb. — egybevágnak a népgazdasági tervekben megfogalmazott célokkal. Ez a magyarizá-tal annak, hogy a SZOT és a KISZ KB még a nyár derekán, a párt Központi Bi-zottsága pedig augusztus 10-én meleg hangon üdvözölte a mozgalom résztvevőit, arra buzdítva a kommunistákat, a szak-szervezeteket és KISZ-fórumokat, hogy tá-mogassák őket, vállaljanak élen járó sze-repet a végrehajtásban is.

A meleg hangú üdvözlésben az is benne rejlik, hogy még a megújuló munkaverseny sem akar mindenben, mindenáron és öncélúan új lenni. Nyilván és bevallottan vállalja, hogy egy újabb, tisztább munkamorál, a szocialista munkaerkölcs hordozója, elterjesztője, amelyben az anyagi ösztönzés mellett továbbra is fontos, kiemelkedő szerepe lesz az erkölcsi elismerésnek is.

Ennek az igénynek adott hangot a párt Központi Bizottsága, amikor elhatározta, hogy a kongresszusi és felszabadulási munkaversenyben kiemelkedő eredményt elérő 25 vállalatnak, szövetkezetnek és intézménynek kongresszusi zászlót, 80 szocialista brigádunk pedig kongresszusi ok-levelét adományoz. A kongresszusi zászlók és oklevelék átadására az 1986. május 1-i ünnepek alkalmából kerül sor.

Magyar László

Szegedi virágcsokrok (7.)

Külkereskedő rendőrautóval

Péter László bocsátotta rendelkezésére az öt éve lapunkban megjelent cikkére írt olvasói levelet. Írója, az azóta elhunyt dr. Jezerniczky Akos — 1934-től a Szőregi Facsemetekertészek Szövetkezetének jogi tanácsadója —, így emlékezik: „a harmincas évek elején, míg Szegednek repülőjárata volt, az este szedett virágokat másnap délután a párizsi Halles-ban már árulták, és a szállításhoz soha nem volt elég. Ez a szállítási és egyéb nehézségek — haború... — miatt befagyott. Míg sem született újja. Pedig ezzel mind a termelő, mind devisaállományunk jól járt volna...”

gyűrűzését” oly nehezen akartuk hinni), s régi jó barátok veszték el, és 1973-ban elad(hat)atlan rózsátövek hervasztották a termelői kedvet...

Azóta azonban ismét feléledt a külpia, a termelői akarás, s az idők folyamán egyre inkább kiszélesítették az eladható termelvények skáláját — virágoktól a díszcserjékig, vadon termő növények szaporítóhagymáitól a mákgubóig. No, nem a letört-lefejezett-kibelezett tokot, hanem a vázába állítható hosszú szárú ép bót veszik — s vizsik. Svájcba.

Ha a szőregiek termelte rózsátövek, virágok, dísz-cserjék határon túli útjait követnénk, északi szomszédunkon kívül fölkereshetnénk Svédországot, Franciaországot, Olaszországot, Ausztriát vagy az NSZK-t. Igaz, ide nehéz biztonszágot nyújtó módon „betörni”.

— Sokallják az árát! — mondja Tabajdy Judit, a Generalimpex mérnök üzletkötője, a szőregi árak hivatalos patronusa. — Arról szó sincs, hogy a minőség ellen volna kifogás, sőt, azt sem titkolják, hogy ezek az árak jobbakként, mint néhány más szállító áru, de mind-egy nem elég ahhoz, hogy árban meg tudjunk egyezni.

Íde ezért, máshová más okok miatt nem sikerül piacra kerülni.

— Dániában például azért nem tudunk rózsátöveket szállítani — mondja Főző Józsefné —, mert az ottani szakemberek arról kérnek növényegészségügyi igazolást, hogy Magyarországon nincs pajzstetű. Hiába fertőzöztetéses a felkínált áru!

S ha már egy üzlet megkötött, az árut berakodták a kamionba, s elhagyta az országhatárt, akkor sem biztos, hogy nyugodtan alhatnak a kereskedők. Nincs teljes garancia arra, hogy a fizetést igazoló csekk, s nem „egyéb jelzés” érkezik vissza posta — vagy kamion — fordultával. Egyik alkalommal a hét végén érkezett a telex Nagy Gy. László elnöknek, leállítottak egy rózsaszállítványt Triestnél. Hiányzik ez és ez az igazolás- és bizonylatszám. Ha aznap nincs egy super-jóindulatú postás-kisasszony...!? De volt.

Négy teljes órán keresztül fönntartotta a telefon-összeköttetést, hogy a szövetkezet vezetője megkereshesse (ki-

nyomozhassa!) hol található meg a Budapesten lakó, víkendező külkereskedő. Végül is sikerült megtudni. Tabajdy Judit Várpalotára utazott, ám a címe homályban maradt. Mit lehet ilyenkor tenni — számítani a rend segítőkész öreire. A telefoncirkusz vége az lett, hogy a szülői házat látogató hölgyet URH-s rendőrautó vitte az elképedt utcabeliek szemeláttára — telefonálni. Várpalotáról Szegedbe beszélni — mert Triestben elakadt egy kamion...

No persze, az sem a biztonszágeret netovábbja, ha a külkereskedő arról értesíti a hazai céget, hogy a külföldi vevő éppen nem áll fizetőképessége csúcán. Sőt! Ráadásul az ilyesmiért már külföldre sem kell menni. A Paksi Atomerőmű parkosítását végző téves két és fél-milliós értékű díszcserjét, virágot vásárolt a szőregi áfésztől. Meg is kapta, ki is ültette — örül aki látja, milyen szép. A szőregiek azonban nem lettek az esztétikai élménytől boldogabbak. A termelőszövetkezet ugyanis csödbe ment, vagyona az egyéb tartozásait sem fedezte, s mert jogutódja sincs, a virágosoknak nincs kitől kérniük a két és fél milliót. Ennek ellenére az évi tervét — s a kiváló címhez szükséges mutatókat — teljesítette. Kiváló nem lett — elvégre hogy is nézne ki az a kinttűntetés, amely mögött ekkora „bukás”, áll?... Pedig, ha meggondolom, olyan ez, mintha valaki az atléták mezőnyében sibirakancsban, hátizsákkal ugraná át a kettőnegyvenet!

Igriczi Zsigmond

Gázprogram a szövetkezetben

Évente több mint kétezer tonna fűtőolajat takarítanak meg a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezetben a földgázprogram most befejeződött első szakaszának eredményeképpen.

A szövetkezet — az Állami Fejlesztési Bankkal kötött szerződés alapján — 1982-ben kezdte meg a földgáz bevezetését a termelő-

Új automatika

A Villamos Automatika Fővállalkozó és Gyártó Vállalat szakemberei olyan mikroszámítógépes vezérlést fejlesztettek ki, amelyvel a legújabb, többtengelyes szerszámgépeknek bizonyult mozgáskombinációk irányíthatók. Az új automatikával ezeknek a szerszámgépeknek akár öt tengelyre is — mint például a szánok, a körasztalok, vagy a marofej — egyidejűleg és egymással összehangoltan mozgatható. Így ezeken a gépeken a legkülönbözőbb geometriai alakzatokra formálhatók a munkadarabok, igen nagy pontossággal és ter-

melékenységgel. A hazánkban eddig gyártott automatikák legfejlettebb két, vagy három tengely összehangolt vezérléséről gondoskodnak, s ezekkel nem lehet bonyolult munkadarabokat készre formálni.

Mivel az új vezérléssel a szerszámgépek igen összetett mozgáskombinációk végrehajtására alkalmasak, a munkájukat irányító programok elkészítése sem egyszerű feladat. A programozó a számítógép segítségével elveszne a részletek kidolgozásában. Ezért a VILATI-ban kifejlesztették a vezérlés programozó állomását is. Ennek memóriájába betárolható minden egyes geometriai felület kialakításának leírása, ami szinte milliméterről milliméterre határozza meg a gép teendőit. Ezekből az úgynevezett segítő programokból állítható össze a munka egészének menete. A segítő programokat a Budapesti Műszaki Egyetem munkatársai doigolták, illetve dolgozzák ki.

A VILATI új automatikával a tervek szerint a jövőben a Szerszámgépipari Művek termékeit egészítik ki. Az első ilyen közösen kialakított berendezésük már üzemel kísérletképpen a Bu-

dapesti Műszaki Egyetemen. A szakembereknek decemberben mutatják be a VILATI vezérlésével felszerelt SZIM szerszámgépeket Esztergomban. A vezérlések, illetve az új típusú szerszámgépek sorozatgyártását jövőre kezdik meg.

A VILATI szakemberei a gyártás előkészítése mellett már is hozzáálltak egy újabb fejlesztő munkához: vezérlés és még számos ennek eredményeként az új más műszaki újdonság alkalmazásával olyan rendszereket kívánnak létrehozni, amelyeknek nem hogy működtetéséhez, de még üzemelés közbeni felügyeletéhez sem szükséges az ember jelenléte. A gépek kiszolgálásáról robotok gondoskodnak majd, érzékelők kísérik figyelemmel a gép működését, a munkadarab, vagy a technológia előírás szerinti alakulását, s ha szükséges, a számítógép a folyamatokba is beavatkozik.

A VILATI, a SZIM és a Budapesti Műszaki Egyetem mellett ebben a programban a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem, valamint az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének munkatársai is részt vesznek. (MTI)